

Slovenskí pestovatelia zabojujú s klimatickými zmenami tzv. smart-repami

Skončila sa cukrovarnícka kampaň, vďaka ktorej slovenskí pestovatelia a dva cukrovary zabezpečili pre spotrebiteľov takmer 160 tisíc ton slovenského cukru. Sezóna pestovania repy a produkcie bieleho zlata pritom nebola vôbec jednoduchá. Slovenský cukrovarnícky spolok ju pre následky nepriaznivého počasia označil za jednu z najťažších za posledné roky. Domáci pestovatelia budú v novej sezóne pestovať na poliach už aj smart-repy, ktoré sú odolnejšie voči výkyvom počasia.

V cukrovarníckej kampani 2019/2020 pestovateľov a dva cukrovary potrápilo najmä nepriaznivé počasie a ochorenia repy. Zrážok síce bolo pre repu dosť, ale dážď prichádzal v nesprávnom čase a množstvo vlhky malo výrazné regionálne rozdiely. Pestovatelia preto museli počas rastu repy bojovať napríklad s hubovitou chorobou cercosporióza.

„Zmena klímy pravdepodobne spôsobila, že sa asi vytvorili nové kmene cercosporiózy, na ktoré súčasné prípravky na ochranu rastlín nezaberajú. Vlni ani najdôslednejší pestovatelia repy nevedeli zastaviť toto ochorenie. Nádej preto vkladáme do šľachtenia repy. Tento rok plánujeme vysiť na ploche cca. 3,5 tisíc hektárov viac ako 4000 výsevných jednotiek conviso-repy, ktorá patrí do kategórie smart-repy. Táto repa by mala byť odolnejšia voči počasiu a my tak budeme môcť vypestovať oveľa viac repy s vyšším množstvom cukru pre naše dva cukrovary,“ opísal smelé plány predseda Zväzu pestovateľov cukrovej repy Slovenska Róbert Kovács /zväz je členom Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory/.

Menšie úrody repy a množstvo cukru spôsobila aj tzv. retrovegetácia, kedy pri nepriaznivom počasí cukrová repa nanovo vyháňa listy, pričom spotrebúva už uložený cukor v bulve. Prirodzene tak dochádza k veľkým stratám cukru už na poli, ešte pred jeho vyťažením v samotnom cukrovare.

„Cukrovarnícka kampaň v sezóne 2019/2020 nás oprávnenne potrápila práve pre výrazné straty spôsobené počasím a chorobami. O to viac si ceníme, že sa nám podarilo vyrobiť toľko cukru zo slovenskej suroviny, ktorým sa vieme priblížiť k sebestačnosti v tejto komodite. Za priaznivého počasia vieme pritom bežne vyrobiť cez 200 tisíc ton cukru, čím naplníme sebestačnosť v produkcii cukru na 120%,“ zhodnotil predseda Slovenského cukrovarníckeho spolku Michal Abelovič /spolok je členom Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory/.

218 pestovateľov cukrovej repy a dva cukrovary pôsobiace na Slovensku vyrobili v cukrovarníckej kampani 2019/2020 spolu takmer 160 tisíc ton cukru. Poľnohospodári zbierali repu z výmery viac ako 22 200 ha a jej celkové množstvo spracovávali cukrovary v Trenčianskej Teplej a Seredi. Zber repy, jej zvoz do cukrovarov a jej premena na biele zlato trvala o niečo viac ako tretinu roka, presne 131 dní.

“Výroba cukru na Slovensku má dlhoročnú, kontinuálnu, takmer 200 ročnú tradíciu. Vertikála cukrová repa-cukor pritom skutočne predstavuje pre slovenskú ekonomiku pojem biele zlato. Ide o jedinú kompletnú a plne funkčnú vertikálu v rámci agropotravinárskeho sektora, ktorá zabezpečuje produkciu suroviny a jej spracovanie až po finalizáciu práve na Slovensku. Toto strategické odvetvie štátu poskytuje stabilné pracovné miesta pre viac ako 3000 ľudí, a to prevažne vo vidieckych oblastiach. Každé jedno euro v podobe podpôr sa štvornásobne vracia do štátneho rozpočtu“, uviedol Adrián Šedivý, člen Predstavenstva Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory.

Slovenskí pestovatelia a aj oba cukrovary v Trenčianskej Teplej a Seredi dúfajú, že na Slovensku bude aj v budúcnosti zabezpečená kontinuálna podpora pestovania cukrovej repy ako strategickej plodiny pre štát. Zároveň veria, že podpora cukrovej repy bude zachovaná aj v novom programovom období Spoločnej poľnohospodárskej politiky, a to na vyššej úrovni či už v podobe viazaných platieb alebo aj štátnej pomoci.